

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

در خصوص:

لایحه بودجه سال ۱۳۹۲

(بررسی بندهای ۱ تا ۱۲)

کد گزارش: ۹۲۰۳۰۰۶

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۳/۷

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوع:

گزارش کارشناسی در خصوص

لایحه بودجه سال ۱۳۹۲

(بررسی بندهای ۱ تا ۱۲)

تهیه کننده: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۲۰۳۰۰۶

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۲/۳/۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۹۲

مقدمه

لایحه بودجه سال ۹۲ کل کشور در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۹ اعلام وصول شد و جهت انجام بحث و بررسی، به کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور ارسال گردید. کمیسیون مذکور در تاریخ ۱۳۹۲/۱/۲۱ گزارش خود را در خصوص این لایحه به صحن علنی مجلس شورای اسلامی فرستاد و پس از تصویب مجلس، لایحه مذکور جهت انجام اصلاحات، به کمیسیون مربوطه ارجاع شد. مصوبه کمیسیون در حال حاضر در صحن علنی مجلس شورای اسلامی در حال بررسی و تصویب نهایی می‌باشد.

نظر مشورتی^(۱)

با عنایت به اینکه اصل (۵۲) قانون اساسی با ذکر عبارت «بودجه سالانه کل کشور» اصل سالیانه بودن بودجه را به رسمیت شناخته است، بندهای ۲-۳، ۲-۴، ۲-۵، ۲-۶، ۲-۷، ۳-۱ الی ۳-۶ و تبصره‌های آنها، بندهای ۳-۸، ۳-۱۲، ۳-۱۴، جزء الحاقی بند ۳ و بندهای ۵-۷، ۵-۸، تبصره الحاقی بند ۵ و بند ۹، هم به لحاظ داشتن ماهیت دائمی و هم به لحاظ موضوعات غیر بودجه ای واجد ماهیت غیر بودجه‌ای بوده و مغایر با اصل (۵۲) قانون اساسی می‌باشند.

۱. در این قسمت بندهای ۱ الی ۱۲ مصوبه مجلس بررسی شده است.

نکته:

علی‌رغم تصریح به عدم واریز منابعی همچون سهم شرکت‌های تابعه وزارت نفت به خزانه در بندهای آتی، در بند ۷-۳ حکمی مطلق مبنی بر لزوم واریز کلیه درآمدهای ریالی و ارزی شرکت‌های دولتی تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو به خزانه درج شده است. از آنجاکه مشخص نیست حکم بند ۷-۳ اشکالات سایر بندها مبنی بر مغایرت با اصل (۵۳) را مرتفع نموده یا خیر، در ادامه مواردی که شرایط اصل (۵۳) را رعایت نکرده‌اند، مغایر با این اصل تشخیص داده شده است.

بند ۱-۳-

- عبارت «حق مالکیت» در این بند مغایر اصل (۴۵) قانون اساسی است که بیان می‌دارد: «انفال ... در اختیار حکومت اسلامی است».

- حکم به کسر ۱۴/۵ درصد از ارزش میعانات نفت خام و میعانات گازی مورد مصرف داخلی، به عنوان سهم شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط وزارت نفت، بدو تصریح به واریز این مبلغ به خزانه مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی است.

- حکم به انعقاد قرارداد با شرکت‌های عملیاتی تولید نفت و گاز توسط وزارت نفت از محل سهم شرکت تابعه این وزارت مبنیاً بر ایراد کسر سهم این شرکت از محل فروش نفت و میعانات گازی و عدم واریز به خزانه، مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی است.

تبصره بند ۱-۳-

این تبصره از جهت حکم نمودن به تهاتر نفت خام، میعانات گازی و نفتی با پیمانکاران داخلی و خارجی و سازندگان کالا و تأمین‌کنندگان تجهیزات بابت مطالبات آنها مغایر با اصل (۵۳) قانون اساسی است.

بند ۲-۳-

- حکم به کسر بازپرداخت‌های بیع متقابل، قبل از واریز منابع موضوع این بند به خزانه، مغایر با اصل (۵۳) قانون اساسی است.

- حکم به پرداخت سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی پس از کسر بازپرداخت‌های بیع متقابل، مغایر بند ۱-۲۲ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است و از این جهت مغایر با بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی است.

- در نظر نگرفتن سهم صندوق توسعه ملی از مزاد درآمد حاصله از صادرات نفت، مغایر بند ۱-۲۲ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است و از این جهت مغایر با بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی است.

تبصره ۲ بند ۲-۳-

حکم به کسر ارزش گاز طبیعی وارداتی از ارزش صادرات گاز طبیعی قبل از واریز سهم صندوق توسعه ملی مغایر بند ۱-۲۲ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است و از این جهت مغایر با بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی می‌باشد.

بند ۳-۳-

حکم صدر این بند، مبنیاً بر ایراد بند ۱-۳ در خصوص سهم سود شرکت تابعه وزارت نفت، مغایر با اصل (۵۳) قانون اساسی است.

بند ۴-۳-

حکم این بند در ارتباط با «شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفت ایران»، به علت عدم وجود اساسنامه قانونی، واجد ابهام است.

تبصره بند ۵-۳-

حکم به جواز بازپرداخت تعهدات بیع متقابل از محل سهم شرکت تابعه این وزارت مبنیاً بر ایراد کسر سهم این شرکت از محل فروش نفت و میعانات گازی و عدم واریز به خزانه، مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی است.

تبصره بند ۶-۳-

حکم به کسر پرداخت‌های قانونی، و منظور کردن سود خالص توسط شرکت‌های دولتی تابع وزارت نفت، به حساب اندوخته قانونی، بدون واریز به خزانه، مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی است.

بند ۱۷-۳-

حکم به صرف درآمد حاصل از فروش گازهای تولیدی همراه نفت در طرح‌های حفاظت از محیط زیست، بدون واریز به خزانه، مغایر با اصل (۵۳) قانون اساسی است.

بند ۱۸-۳-

صرف منابع حاصل از صرفه‌جویی‌های ناشی از حکم این بند، در جهت هزینه‌های سرمایه‌گذاری موضوع آن، بدون واریز به خزانه، مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی است.

بند ۴-

عدم ذکر واریز سهم صندوق توسعه ملی از منابع موضوع این بند، مغایر بند ۲۲-۱ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است و از این جهت مغایر با بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی است.

بند ۳-۵-

اختصاص تسهیلات ارزی موضوع این بند برای قطارهای شهری کلان شهرها و حمل و نقل عمومی شهری بنحو مطلق، و عدم تقیید آن به بخش غیردولتی، از آنجا که می‌تواند شامل تخصیص تسهیلات به بخش دولتی نیز شود، مغایر بند ۲-۲۲ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بوده و از این جهت مغایر با بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی است.

بند ۱۰-

- تجویز مصرف درآمد حاصل از تکالیف مقرر در پروانه اپراتورها بدون واریز به خزانه مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی است.

- استفاده از واژه «اپراتور» که لغتی بیگانه است در این بند از مصوبه مجلس، مغایر با اصل (۱۵) قانون اساسی است.

تذکر:

در جزء الحاقی بند ۱۹-۳ واژه «وازر» به عبارت «وزارت» اصلاح شود.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده، که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
رایا و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفنکس: ۸۸۳۲۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir